

Verze pro mezirezortní připomínkové řízení

IVa.

O d ů v o d n ě n í

Obecná část

1. Úvod

Návrh nařízení vlády o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2017 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2017 a o zvýšení důchodů v roce 2017 byl připraven mimo Plán legislativních prací vlády v návaznosti na změny v pravidlech zvyšování vyplácených důchodů, které přinesl zákon č. 212/2016 Sb. Na základě rozhodnutí předsedy Legislativní rady vlády ze dne 13. července 2016 č.j. 13070/2016-OHR o povolení výjimky podle čl. 76 odst. 2 Legislativních pravidel vlády nebylo u tohoto návrhu nařízení vlády provedeno hodnocení dopadů regulace podle Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA). Hodnocení dopadů proběhlo podle Legislativních pravidel vlády (bod 2.3 Obecných zásad).

2. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

Navrženým nařízením vlády bude naplněno nové zmocnění obsažené v § 107 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon“); úpravu tohoto zmocnění přinesl s účinností od 1. srpna 2016 zákon č. 212/2016 Sb.

Nové znění § 107 odst. 1 zákona ukládá vládě stanovit nařízením výši všeobecného vyměřovacího základu podle § 17 odst. 2 a výši přepočítacího koeficientu podle § 17 odst. 4, výši částek redukčních hranic stanovených podle § 15 pro kalendářní rok, výši základní výměry důchodu stanovenou podle § 33 odst. 1, § 41 odst. 1, § 51 odst. 1, § 53 odst. 1 a § 54 odst. 3 pro kalendářní rok a zvýšení důchodů podle § 67 odst. 16 zákona. Uvedené veličiny byly před účinností zákona č. 212/2016 Sb. stanovovány vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí, neboť jejich hodnoty byly určeny výhradně podle statistických údajů zjištěných Českým statistickým úřadem a podle zákonem přesně definovaného způsobu výpočtu bez možnosti je změnit.

Nad rámec hodnot určených výhradně podle statistických údajů je nově v § 67 odst. 9 zákona zakotvena možnost stanovit vyšší zvýšení procentní výměry vyplácených důchodů, pokud by u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu stanovené podle 100 % růstu indexu spotřebitelských cen a jedné třetiny růstu reálných mezd (§ 67 odst. 8) nedosáhl 2,7 % jeho výše. Vyšší zvýšení procentní výměry důchodu může však být stanoveno nejvýše tak, aby u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu činil 2,7 % jeho výše.

Všeobecný vyměřovací základ a přepočítací koeficient

Výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu jsou veličiny nezbytné pro výpočet důchodů, které budou přiznány ode dne spadajícího do roku 2017, a jak vyplývá ze zákona, je třeba je stanovit každý rok do 30. září.

Výše všeobecného vyměřovacího základu je definována zákonem (§ 17 odst. 2) jako výše průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem za kalendářní rok, přičemž nesmí být nižší, než výše všeobecného vyměřovacího základu za bezprostředně předcházející kalendářní rok. Vzhledem k tomu, že za kalendářní rok 2015 byla Českým statistickým úřadem zjištěna průměrná měsíční mzda ve výši 27 156 Kč, což je více než výše všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok 2014 (26 357 Kč), je třeba stanovit výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015 ve výši 27 156 Kč.

Procentní výměry důchodů starobních a invalidních se podle zákona stanoví příslušnou procentní sazbou z výpočtového základu, při jehož určení se vychází z úhrnu vyměřovacích základů pojištěnce v jednotlivých kalendářních letech rozhodného období, které jsou pomocí koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu přizpůsobeny mzdové úrovni dosahované v roce předcházejícím roku přiznání důchodu. K tomu, aby u důchodů přiznaných v roce 2017 odpovídaly přizpůsobené vyměřovací základy pojištěnce mzdové úrovni v kalendářním roce bezprostředně předcházejícím roku přiznání důchodu (tj. mzdové úrovni v roce 2016), je třeba použít ještě přepočítací koeficient, který dosud neexistující statistický údaj o růstu průměrné mzdy v roce 2016 nahradí statisticky zjištěným údajem o růstu průměrné měsíční mzdy mezi prvními pololetími roku 2015 a 2016.

Podle pravidel obsažených v § 17 odst. 4 zákona se přepočítací koeficient pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015 stanoví jako podíl průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem za první pololetí roku 2016, tj. 27 631 Kč, a průměrné měsíční mzdy zjištěné za první pololetí roku 2015, tj. 26 492 Kč (z této částky se vycházelo též při stanovení přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014), a to s přesností na čtyři platná desetinná místa. Výpočtem po zaokrouhlení vychází hodnota koeficientu $1,0430$ ($27\,631 : 26\,492 = 1,042994$).

Redukční hranice

Úhrn vyměřovacích základů pojištěnce za kalendářní rok vynásobený příslušným koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu tvoří roční vyměřovací základ pojištěnce a měsíční průměr těchto ročních vyměřovacích základů v rozhodném období tvoří osobní vyměřovací základ. Výpočtový základ, z něhož se vypočítává procentní výměra důchodu, se podle § 15 zákona stanoví tak, že z částky osobního vyměřovacího základu do první redukční hranice se počítá 100 %, z částky mezi první a druhou redukční hranicí se počítá 26 % a k částce nad druhou redukční hranicí se nepřihlíží.

Redukční hranice odpovídají výši 44 % a 400 % průměrné mzdy stanovené pro účely důchodového pojištění (§ 15 odst. 4 zákona). Vzhledem k tomu, že výše všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok 2015 činí 27 156 Kč a výše přepočítacího koeficientu pro jeho úpravu 1,0430, činí průměrná mzda pro rok 2017 28 324 Kč. Pro důchody přiznávané od data spadajícího do roku 2017 se tedy výpočtový základ stanoví z osobního vyměřovacího základu (§ 16 zákona) tak, že do částky 12 463 Kč se počítá 100 %,

z částky nad 12 463 Kč do 113 296 Kč se počítá 26 % a k částkám vyšším než 113 296 Kč se nepřihlíží.

Základní výměra důchodu

Podle změny, kterou přinesl zákon č. 220/2011 Sb., je od roku 2012 výše základní výměry důchodu navázána na výši průměrné mzdy, obdobně jako stanovení redukčních hranic. Tím je u nově přiznávaných důchodů stabilizován podíl výše základní výměry důchodu na výši průměrné mzdy. Výše základní výměry důchodu se stanoví s účinností od 1. ledna každého kalendářního roku ve výši 9 % této průměrné mzdy. Na stejnou částku se od lednové splátky důchodu upraví i základní výměry vyplácených důchodů. Vzhledem k tomu, že průměrná mzda pro rok 2017 činí 28 324 Kč, je třeba stanovit základní výměru důchodu ve výši 2 550 Kč.

Zvýšení důchodů

Zkušenosti se systémem valorizace důchodů ukázaly, že myšlenka pravidelné valorizace se osvědčila. Určité modifikace si však vyžádal způsob stanovení výše valorizace, neboť původní pravidla zvyšování důchodů stanovila pouze výši minimálního zvýšení důchodů. Absence jakéhokoli dalšího upřesnění dávala relativně velký prostor pro rozhodování vlády o konkrétním zvýšení důchodů, což lze považovat za značně rizikové s ohledem na stabilitu základního důchodového pojištění, jeho dlouhodobou udržitelnost a mezigenerační spravedlnost. Novela zákona provedená zákonem č. 220/2011 Sb. proto podrobně definovala způsob stanovení výše zvýšení důchodů bez ponechání možnosti ovlivnit výši tohoto zvýšení rozhodnutím vlády.

Pravidla pro valorizaci důchodů podle zákona č. 220/2011 Sb. se však ukázala jako příliš rigidní, takže vedou v určitých situacích k příliš nízkému nominálnímu zvýšení důchodů bez možnosti flexibilní reakce. Řešení použité v zákoně č. 183/2014 Sb. obsahující mimořádnou úpravu pravidel pro zvyšování důchodů v roce 2015 umožňující zvýšení vyplácených důchodů tak, aby úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu činil 1,8 % u průměrného starobního důchodu, pokud by zvýšení vyplácených důchodů stanovené podle 100 % růstu cen a jedné třetiny růstu reálných mezd bylo nižší, bylo pouze řešení ad hoc a bez dostatečné flexibility. Následné zvýšení důchodů od ledna 2016 pouze o 40 Kč plně ukázalo nutnost doplnění pravidel pro zvyšování důchodů, které by vhodně snížilo riziko nominálně nízkého zvýšení důchodů. Zákon č. 212/2016 Sb. proto rozšířil pravidla pro zvyšování důchodů o možnost vyššího zvýšení důchodů v případech, kdy by u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu byl nižší než 2,7 % jeho výše; tato možnost je svěřena do rozhodovací pravomoci vlády.

Zákon stanoví, že základní výměry vyplácených důchodů se při zvýšení důchodů v pravidelném termínu zvyšují tak, aby výše základní výměry důchodu činila 9 % průměrné mzdy, tj. 2 550 Kč, což znamená zvýšení o 110 Kč. Základní výměra důchodu je shodná pro všechny důchody.

Pro zvýšení vyplácených důchodů z § 67 odst. 8 zákona vyplývá, že na základě statistických údajů Českého statistického úřadu o vývoji úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem, údajů o výši všeobecných vyměřovacích základů a údaje České správy sociálního zabezpečení o výši průměrného starobního důchodu je třeba od ledna 2017

zvýšit vyplácené důchody tak, aby úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu činil 1,3 %, tj. zvýšení u průměrného starobního důchodu o 146 Kč, což by při zvýšení základní výměry důchodu o 110 Kč znamenalo zvýšení procentní výměry o 0,4 %. Vzhledem k ustanovení § 67 odst. 9 zákona mohou být důchody v této situaci zvýšení až o 2,7 %, tj. u průměrného starobního důchodu až o 308 Kč, což znamená možné zvýšení procentních výměr až o 2,2 %. Navrhuje se proto:

VARIANTA I

zvýšit procentní výměry vyplácených důchodů o 1,0 %.

VARIANTA II

zvýšit procentní výměry vyplácených důchodů o 2,2 %.

Vyšší zvýšení procentních výměr důchodů se navrhuje zejména z důvodu očekávaného zvýšení cenové dynamiky v roce 2017 a pokračujícího zvýšeného růstu mezd. Bez využití možnosti vyššího zvýšení procentních výměr důchodů by v roce 2017 došlo k poklesu reálné hodnoty průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu o 0,1 % a tím ke zhoršení životní úrovně důchodců, a to v situaci, kdy dochází k poměrně rychlému zvyšování reálných mezd a tím i životní úrovně ekonomicky aktivní části populace. Podíl průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě by se snížil o 1 procentní bod.

VARIANTA I

Navrhované zvýšení důchodů těsně nad úrovní 1,7 % zabrání nízkému zvýšení důchodů tak, jak bylo (na podzim 2015 při přípravě řešení promítnutého do zákona č. 212/2016 Sb.) definováno na úrovni expertů vládních stran.

VARIANTA II

Navrhované zvýšení důchodů na úrovní 2,7 % zabrání nízkému zvýšení důchodů tak, jak bylo (v průběhu projednávání zákona č. 212/2016 Sb.) definováno a odsouhlaseno v rámci projednávání v Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu na úrovni všech parlamentních stran.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Navrhovaný prováděcí právní předpis (nařízení vlády) je v souladu se zákonem a svým předmětem realizuje zákonné zmocnění a nevybočuje z rozsahu zákonného zmocnění.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Předpisy Evropské unie, judikatura soudních orgánů Evropské unie ani obecné právní zásady práva Evropské unie se na danou oblast, která je předmětem navrhované úpravy, nevztahují.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Z nařízení vlády vyplývají pro oblast důchodového pojištění dodatečné ekonomické dopady související s návrhem na využití § 67 odst. 9, tj. se zvýšením nad úroveň danou statistickými údaji.

Většina údajů stanovených nařízením (6 ze 7) odpovídá údajům vyplývajícím z platného právního stavu a jejich ekonomické důsledky jsou zahrnuty do výdajů na důchodové pojištění v návrhu státního rozpočtu na rok 2017.

Výjimkou je hodnota zvýšení procentní výměry důchodu, kdy se navrhuje využití § 67 odst. 9 zákona, které se projeví vyššími výdaji na důchody na straně jedné a i vyššími důchody na straně druhé.

VARIANTA I

Zvýšení procentní výměry důchodu o 1,0 % (při celkovém zvýšení důchodů o 1,7 %) se projeví zvýšením výdajů na důchody v roce 2017 o 7,0 mld. Kč, z toho v kapitole 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí se projeví zvýšením výdajů na důchody ve výši 6,8 mld. Kč, tj. o 1,9 mld. Kč více, než kdyby nebylo využito zmocnění v § 67 odst. 9 zákona. Vzhledem k tomu, že se vyšší zvýšení důchodů projeví ve výdajích na důchody i v dalších letech, představují celkové dodatečné výdaje státního rozpočtu vyplývající z využití § 67 odst. 9 částku cca 34 mld. Kč.

Navrhované zvýšení důchodů se na výši průměrného starobního důchodu vypláceného v červnu 2016 projeví zvýšením o 200 Kč na 11 637 Kč, tj. o 1,7 %. Podíl základní výměry důchodu na celkové výši důchodu se po zvýšení důchodu v roce 2017 zvýší z 21,4 % na 21,9 %. Odhaduje se, že v důsledku očekávané velmi nízké inflace v roce 2016 vzroste v tomto roce reálná hodnota průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu o 0,3 % a v roce 2017 o 0,4 %. Relace průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě se odhaduje v roce 2017 na úrovni 39,6 % (52,0 % k čisté mzdě), tj. o 0,8 procentního bodu méně než v roce 2016.

VARIANTA II

Zvýšení procentní výměry důchodu o 2,2 % (při celkovém zvýšení důchodů o 2,7 %) se projeví zvýšením výdajů na důchody v roce 2017 o 10,7 mld. Kč, z toho v kapitole 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí se projeví zvýšením výdajů na důchody ve výši 10,4 mld. Kč, tj. o 5,6 mld. Kč více než kdyby nebylo využito ustanovení § 67 odst. 9 zákona. Vzhledem k tomu, že se vyšší zvýšení důchodů projeví ve výdajích na důchody i v dalších letech, představují celkové dodatečné výdaje státního rozpočtu vyplývající z využití § 67 odst. 9 částku cca 97 mld. Kč.

Navrhované zvýšení důchodů se na výši průměrného starobního důchodu vypláceného v červnu 2016 projeví zvýšením o 308 Kč na 11 745 Kč, tj. o 2,7 %. Podíl základní výměry důchodu na celkové výši důchodu se po zvýšení důchodu v roce 2017 zvýší z 21,4 % na 21,7 %. Odhaduje se, že v důsledku očekávané velmi nízké inflace v roce 2016 vzroste v tomto roce reálná hodnota průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu o 0,3 % a v roce 2017 o 1,5 %. Relace průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě se odhaduje v roce 2017 na úrovni 39,9 % (52,5 % k čisté mzdě), tj. o 0,5 procentního bodu méně než v roce 2016.

Na ostatní veřejné rozpočty nemá návrh nařízení žádný vliv.

Všeobecný vyměřovací základ a přepočítací koeficient se kromě důchodového pojištění používají i v jiných právních předpisech, zejména pro účely pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Růst průměrné mzdy, podle kterého se tyto parametry stanoví, má tak význam i pro jiné oblasti. V oblasti pojistných systémů dojde ke zvýšení maximální výše pojistného a u osob samostatně výdělečně činných ke zvýšení minimálního vyměřovacího základu (z něhož odvádí pojistné většina osob samostatně výdělečně činných) a tím ke zvýšení příjmů z pojistného na sociální pojištění a příjmů zdravotních pojišťoven.

Návrh nařízení nemá dopady na podnikatelské prostředí České republiky ani na životní prostředí.

Návrh nařízení vlády bude mít příznivý sociální dopad pro všechny poživatele důchodů, neboť dojde k výraznějšímu posílení jejich příjmové úrovně.

6. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Z hlediska rovnosti mužů a žen je návrh neutrální, neboť právní úprava je shodná pro obě pohlaví.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Vzhledem k tomu, že zvýšení důchodu je součástí důchodu, je při zvyšování důchodů zaručena ochrana osobních údajů stejně jako u důchodů.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Nařízení neskýtá žádná korupční rizika, neboť výše zvýšení důchodů je pevně dána právním předpisem.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh nařízení nemá dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

Zvláštní část

K § 1

Výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015 se stanoví v částce 27 156 Kč podle zjištění Českého statistického úřadu o výši průměrné měsíční mzdy. Údaj o průměrné měsíční mzdě zjištěné Českým statistickým úřadem za rok 2015 odpovídá srovnatelné řadě údajů o průměrné mzdě, které jsou podle zákona pro účely důchodového pojištění používány, tj. z údajů nezahrnujících údaje za část resortu Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra (počínaje rokem 2003 publikuje Český statistický úřad údaje o průměrných hrubých měsíčních mzdách včetně části těchto resortů a od roku 2009 i včetně podniků s méně než

20 zaměstnanci). Při stanovení všeobecného vyměřovacího základu podle průměrných mezd zjišťovaných různou metodikou by podíl jejich výši neodpovídal růstu mezd, ale byl by ovlivněn i změnami ve způsobu jejich zjišťování.

Výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015 se stanoví ve výši, která odpovídá podílu průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem za první pololetí roku 2016 (tj. kalendářního roku, který o jeden rok předchází roku přiznání důchodu, jímž je rok 2017) a průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem za první pololetí roku 2015 (tj. kalendářního roku, který o dva roky předchází roku přiznání důchodu). Přepočítací koeficient je třeba podle zákona stanovit s přesností na čtyři platná desetinná místa. Obdobně jako při stanovení výše všeobecného vyměřovacího základu jsou použity údaje ze srovnatelné řady údajů o průměrné mzdě.

K § 2

Výpočtový základ pro vyměrování důchodů se podle § 15 zákona stanoví od 30. září 2011 prostřednictvím redukčních hranic, jejichž výše se určí zákonem stanoveným počtem procent průměrné mzdy. V období po roce 2014 činí v kalendářním roce první redukční hranice 44 % průměrné mzdy a druhá redukční hranice 400 % průměrné mzdy. Částky redukčních hranic se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Za průměrnou mzdu se pro účely důchodového pojištění považuje podle § 15 odst. 4 zákona částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu; vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru a nesmí být nižší než průměrná mzda stanovená pro bezprostředně předcházející kalendářní rok. Potřebné hodnoty pro určení průměrné mzdy pro rok 2017 jsou obsaženy v § 1. Průměrná mzda pro rok 2017 činí tedy 28 324 Kč (tj. $27\,156 \times 1,0430$) po zaokrouhlení na celé koruny nahoru. Takto stanovená průměrná mzda je vyšší než průměrná mzda pro rok 2016, která byla stanovená podle stejného principu a činí 27 006 Kč.

Výpočtem (po zaokrouhlení na celé koruny nahoru) vycházejí pro rok 2017 tyto částky redukčních hranic:

- a) 12 463 Kč jako první redukční hranice, tj. $0,44 \times 28\,324$,
- b) 113 296 Kč jako druhá redukční hranice, tj. $4,00 \times 28\,324$.

K § 3

Výše základní výměry důchodu je od roku 2012 navázána na výši průměrné mzdy a činí 9 % průměrné mzdy stanovené pro účely důchodového pojištění (§ 15 odst. 4 zákona) s tím, že výsledek se zaokrouhluje na celé desetikoruny směrem nahoru. Výpočtem pro rok 2017 vychází jako základní výměra částka 2 550 Kč ($0,09 \times 28\,324 = 2\,549,16$) po zaokrouhlení na celé desetikoruny nahoru.

K § 4

Od roku 2012 je způsob stanovení výše zvýšení vyplácených důchodů přímo definován zákonem, s tím, že od roku 2017 má v určitých situacích vláda možnost ovlivnit jeho výši svým rozhodnutím. V pravidelném termínu zvýšení se podle § 67 odst. 2 zákona zvýší

základní výměry a procentní výměry vyplácených důchodů od splátky důchodu splatné v lednu 2017.

Základní výměry vyplácených důchodů (2 440 Kč v roce 2016) se zvyšují podle § 67 odst. 7 zákona tak, aby výše základní výměry důchodu činila 9 % průměrné mzdy s tím, že se zaokrouhlují na celé desetikoruny směrem nahoru, tj. na 2 550 Kč. Výše zvýšení základní výměry vyplácených důchodů od ledna 2017 tedy činí 110 Kč.

Rozhodným obdobím pro zjišťování růstu cen pro toto zvýšení je podle § 67 odst. 4 písm. a) zákona období, jehož prvním měsícem je září 2015, tj. kalendářní měsíc následující po posledním kalendářním měsíci období pro zjišťování růstu cen použitého při zvýšení důchodů od ledna 2016, a posledním měsícem tohoto období je červen 2016. Výpočet růstu cen se podle § 67 odst. 6 zákona provádí z originálních bazických úhrnných indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) za domácnosti celkem zjištěných Českým statistickým úřadem, které činily 123,8 pro srpen 2015 a 124,3 pro červen 2016. Procentní přírůstek indexu spotřebitelských cen tedy činil 0,4 % ($124,3 : 123,8 = 1,004038$).

Pro zjišťování růstu reálné mzdy je podle § 67 odst. 13 zákona období let 2012, 2013, 2014 a 2015. Vzhledem k tomu, že při stanovení zvýšení důchodů od ledna 2014, od ledna 2015 a od ledna 2016 se k růstu reálné mzdy nepřihlíželo, neboť v letech 2012 až 2014 nedošlo k růstu reálné mzdy, je prvním rokem rozhodného období kalendářní rok 2012, tj. kalendářní rok následující po posledním kalendářním roce období pro zjišťování růstu reálné mzdy použitého při předchozím zvýšení důchodů, při kterém bylo přihlédnuto k růstu reálné mzdy (tj. při zvýšení od ledna 2013). Posledním rokem tohoto období je kalendářní rok 2015, tj. rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, do něhož spadá termín zvýšení důchodů. Růst reálných mezd se podle § 67 odst. 14 zákona stanoví z výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2011, který činí 25 093 Kč, výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2015, který činí 27 154 Kč, a z ročních indexů spotřebitelských cen za domácnosti celkem, které činí 117,1 pro rok 2011 a 123,6 pro rok 2015. Růst reálné mzdy tedy činí 2,5 % ($\{27\ 154 : 25\ 093\} : \{123,6 : 117,1\} = 1,02530$) a jedna třetina tohoto růstu činí 0,8 % ($2,5 : 3 = 0,83333$).

Procentní výměry vyplácených důchodů by se podle § 67 odst. 8 zákona při zvýšení důchodů v pravidelném termínu měly zvýšit o tolik procent, aby u průměrného starobního důchodu úhrn částky zvýšení základní výměry důchodu a částky zvýšení procentní výměry důchodu odpovídal zvýšení průměrného starobního důchodu stanoveného ve výši součtu růstu cen podle odstavce 6 a jedné třetiny růstu reálné mzdy. Vzhledem k tomu, že růst cen činil 0,4 % a jedna třetina růstu reálné mzdy činila 0,8 %, je tedy třeba, aby zvýšení průměrného starobního důchodu činilo 1,2 % ($0,4 + 0,8 = 1,2$).

Podle údajů České správy sociálního zabezpečení činila průměrná výše starobních důchodů vyplácených v červnu 2016 (§ 67 odst. 12 zákona) částku 11 437 Kč (při základní výměře důchodu 2 440 Kč a procentní výměře důchodu 8 997 Kč). Jak je uvedeno výše, je třeba, aby zvýšení průměrného starobního důchodu činilo 1,2 %. Při zvýšení základní výměry důchodu z 2 440 Kč na 2 550 Kč je tedy třeba, aby se procentní výměra důchodu zvýšila o 0,4 % (při zvýšení procentní výměry o 0,3 % by úhrnné zvýšení průměrného starobního důchodu činilo 137 Kč, tj. pouze 1,198 % a nedosahovalo by tak zákonem požadovaných 1,2 %).

Vzhledem k tomu, že zvýšení důchodů stanovené podle § 67 odst. 8 zákona nedosahuje 2,7 %, je tudíž podle § 67 odst. 9 zákona možné stanovit vyšší zvýšení procentní výměry důchodu, nejvýše však tak, aby zvýšení průměrného starobního důchodu činilo 2,7 %. Při zvýšení základní výměry důchodu z 2 440 Kč na 2 550 Kč je tedy možné, aby se procentní výměra důchodu zvýšila nejvýše až o 2,2 %, což by znamenalo zvýšení průměrného vypláceného starobního důchodu až o 308 Kč ($2550 - 2450 + 8997 * 0,022$) Kč, tj. o 2,7 % ($11745 : 11437 = 1,0269$). Navrhuje se, aby se

VARIANTA I

procentní výměra zvýšila o 1,0 %.

VARIANTA II

procentní výměra zvýšila o 2,2 %.

K § 5

Účinnost nařízení vlády se stanoví v souladu s ustanovením § 107 odst. 1 zákona upravujícím zmocnění ke stanovení příslušných hodnot a ke zvýšení vyplácených důchodů.